

Література

- Богатырев А. З. Концепт имидж : аспекты исследования [Электронный ресурс]. – Режим доступа : kjur.kguki.com/content/cms/files/34630.pdf
- Ваніна Г. В. Генетична основа імені концепту PR/ПІАР/ПІІАР в англійській, українській, російській мовах / Г. В. Ваніна // Функціональна лінгвістика. Научний журнал. – 2011. – Т. 1. – № 2. – С. 75-78.
- Ваніна Г. В. Фреймова структура концепту PR / Г. В. Ваніна // Вісник ЗНУ : 36. наук. ст. Філологічні науки. – Запоріжжя : ЗНУ, 2008. – С. 24-27.
- Вылегжанин Д. А. Связи с общественностью : теория и практика : уч. пос. / Д. А. Вылегжанин. — Иваново : Изд-во Иван. гос. ун-та., 2001. – 203 с.
- Смельянова О. В. Варіативність комунікативних стратегій та тактик дискурсу фінансового прогнозу / О. В. Смельянова // Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. – 2011. – № 953. – С. 30-34.
- Мойсеев В. А. Паблік рілейшнз : навч. посіб. / Вячеслав Андрійович Мойсеев. — К. : Академвидав, 2007. — 224 с.
- Павлюк Л. С. Знак, символ, міф у масовій комунікації / Людмила Степанівна Павлюк. — Львів : ПАІС, 2006. — 120 с.
- Bird P. Sell yourself. Persuasive tactics to boost your image / P. Bird. – L. : Groom Helm, 1999. – 398 p.
- Brewer M. D. Party Images in the American Electorate / M.D. Brewer. – N.Y. : Routledge, 2009. – 117 p.

(Матеріал надійшов до редакції 12.10.17)

УДК: 82-311.9:82-9

ВАСИЛИНА К. М., КАРПЕНКО А. С.
(Запорізький національний університет)

КОСМОопера у жанровій парадигмі сучасної наукової фантастики

Стаття присвячена вивченню одного з найпопулярніших на сьогодні жанрів наукової фантастики. У ході дослідження визначено етимологію терміну, описано шляхи становлення та популяризації космоопера у масовій літературі. Проведено порівняння космічної опери з іншими жанрами наукової фантастики, охарактеризовано особливості даного літературного жанру.

Ключові слова: космоопера, еволюція жанру, «тверда» та «м'яка» наукова фантастика, мотив космічної подорожі.

Василина Е. Н., Карпенко А. С. Космоопера в жанровой парадигме современной научной фантастики. Статья посвящена изучению одного из самых популярных на сегодня жанров научной фантастики. В ходе исследования определена этимология термина, описан путь становления и популяризации космоопера в массовой литературе. Проводится сравнение космической оперы с другими жанрами научной фантастики, характеризуются особенности данного литературного жанра.

Ключевые слова: космоопера, эволюция жанра, «жесткая» и «мягкая» научная фантастика, мотив космического путешествия.

Vasylyna K. M., Karpenko A. S. Space Opera in the Genre Paradigm of Modern Science Fiction. The article is devoted to the study of one of the most popular science fiction genres of today. Space opera is the genre of science fiction where the action is set in future in the faraway space. The appearance of that science fiction genre was provoked by technological and scientific growth that shifted interest of humanity to the outer space.

The term itself was coined by W. Tucker in 1941 and initially had negative connotation meaning “uninteresting space stories”. Despite that fact the attitude toward the term ameliorated in 1960s: it is the period that may be called the dawn of space opera genre.

Though it is considered that space opera appeared in XX century the first samples of proto-space opera may be found in the French literature of XIX century. The diachronical research has shown that there are some examples of early space opera in the literature of Victorian epoch. The middle of XX century is the period when space opera finally shaped into an independent genre of science fiction literature and acquired its own explicit features.

Space opera can be best studied in comparison with other related science fiction genres. There are notable differences between space opera and planetary romance. These two genres feature adventures in space settings, but space opera emphasizes space travel, while planetary romance focuses on the description of an alien world. The distinction between space opera and military science fiction is that space opera tells about future space travels that may involve war, but military science fiction centers the plot on warfare.

Key words: space opera, genre evolution, «hard» and «soft» science fiction, space travel motive.

У сучасному літературознавстві одним з найважливіших питань є жанрова диференціація текстів різних типів. На початку ХХІ ст., у час панування постмодерністської світоглядної парадигми, межі поняття «жанр» іноді повністю стираються, натомість пропонуються такі терміни як «мегажанр», «метажанр» та «жанрові інтенції». Цьому сприяють авторські новації, природа яких виявляється дуже складною та не зрідка призводить до значної трансформації відомих жанрових параметрів з метою актуалізації нових смислів та злободенних доктрин.

Науково-фантастична література, яка пройшла довгий шлях свого становлення та на сьогодні набула неабиякої популярності у маскультурі, завжди чуйно реагує на соціальні запити. Саме поєднання наукового знання із художньою практикою робить наукову фантастику благодатним тлом для творчих новацій митців. Намагаючись розширити свою читацьку аудиторію, письменники науково-фантастичних творів часто вдаються до використання відомих жанрових формул та вільно експериментують із ними, ініціюючи появу нових жанрів, жанрових різновидів та видів. На сьогодні, науково-фантастична література перетворилася на окремий дискурс, котрий має свої чіткі інтенції, реципієнта, жанрові формули та стилістичні особливості.

Не дивлячись на те, що наукова фантастика постійно опиняється у фокусі уваги дослідників, які звертаються до вивчення термінологічних меж (А. Азімов, К. Еміс, Дж. Бейлі), жанрових особливостей (Дж. Стрікланд, О. Чеснова), окремих мотивів та образів науково-фантастичних текстів (С. Редмонд, С. Бережной, Н. Савицька), втім, на сьогодні існує ряд літературознавчих лакун, які потребують свого уточнення.

До числа малодосліджених відноситься і проблема вивчення окремих жанрів у межах науково-фантастичного дискурсу, адже визначаючи та по-різному класифікуючи жанри, літературознавці, як правило, мало уваги приділяють детальному аналізу поетики конкретного різновиду текстів (Ю. С. Скороходько «Стимпанк как явление современной литературы», Taylor P. «Fleshing Out the Maelstrom: Biopunk and the Violence of Information»). Думається, що для створення цілісної візії еволюції науково-фантастичних жанрів, необхідно детально розглянути окремі жанрові утворення як у співвіднесенні з іншими групами творів, так і на тлі соціокультурних обставин їхнього виникнення та розвитку.

Метою даного дослідження є презентація провідних характеристик жанру космічної опери та вивчення еволюції цього жанру на тлі інших різновидів наукової фантастики.

До головних **завдань** даної роботи можна віднести:

- аналіз етимології терміну «космічна опера»;
- розгляд еволюції жанру у контексті науково-фантастичної літератури;
- опис характерних рис поетики космічної опери, визначення специфіки цього жанру в контексті науково-фантастичного дискурсу;
- порівняння космоопери зі спорідненими жанрами науково-фантастичного дискурсу.

Об'єктом вивчення виступає жанрова система науково-фантастичної літератури.

Предметом дослідження є етимологія, еволюція та специфічні риси жанру космоопери.

Розгляд заявленої теми варто розпочати з вивчення історії виникнення та становлення терміну «космічна опера». Отже, словосполучення «космічна опера» у відношенні до певного типу текстів наукової фантастики використовувалося вже у 1920-ті роки, коли виходили перші збірники історій про космічні події. Втім, ця назва часто конкурувала із іншою атрибуцією «супернаукова епопея» [Westfahl 2000, p. 36], що позначала високо науковий та високоінтелектуальний жанр, у якому були представлені не тільки новітні технології та розробки, але й прогресивні світоглядні концепції.

Якщо говорити про власне літературознавче поняття «космічна опера», то воно з'явилося у 1941 році у статті американського автора Уілсона Такера, який характеризував цей жанр наукової фантастики як незрозумілий та безглуздий. Цей термін виник за аналогією до вже існуючих та доволі поширених термінів у ті часи. Одним з таких прикладів може бути популярний в Америці у 1930-ті роки жанр «мильної опери», який включав послідовні драматичні твори, що виходили на радіо. Отже, з усього цього можна зробити висновок, що спочатку термін «космічна опера» мав негативну конотацію та зовсім не вважався «серйозним» жанром наукової фантастики.

Лише у 1960-70-ті роки ставлення до терміну «космоопера» змінилося, зокрема завдяки Брайану Алдісу, який характеризував космічну оперу як старий добрий жанр наукової фантастики. Окрім цього, з розквітом кіноіндустрії та літературних творів у 1990-ті роки цей термін здобув всесвітню популярність та космічна опера була визнана рівноправним жанром наукової фантастики. Тож, завдяки таким кінострічкам як «Star Wars», «Wind Commander» та

«2001: Space Odyssey» космоопера почала поширюватись та отримала популярність серед читацького загалу [Hartwell 2006, с. 357]. У свою чергу, публікація твору Джона Харріса «The Centauri Device» (1974) також значною мірою сприяла популяризації жанру космоопери. Найбільш узагальнене визначення космоопери надають американські публіцисти Девід Хартвелл і Кетрін Крамер, визначаючи її як барвисту, драматичну, великомасштабну науково-фантастичну історію, дія якої зазвичай має місце у відносно далекому майбутньому у космічному просторі або у паралельному світі [Hartwell 2008, р. 11].

Перші твори, які представляли космічну оперу, сьогодні класифікуються як «первинна космічна опера» [Dozois 2007, р. 2]. Саме у цих текстах, які містили окремі специфічні для космоопери риси і не мали широкої популярності, закладалися основи цього цікавого і оригінального жанру. Найбільш ранні зразки первинної космічної опери були написані кількома маловідомими французькими авторами середини XIX століття, наприклад, «Star ou Psi de Cassiopée: Histoire Merveilleuse de l'un des Mondes de l'Espace» С. І. Дефонтея. Окрім цього, приклади первинних космічних опер можуть бути знайдені навіть у пізню Вікторіанську епоху, зокрема, у роботах Джорджа Гріффіта, Персі Грега та Роберта Кромі [Bleiler 1991, р. 147].

Подібні роботи не були популярними свого часу, втім, вже роман Роберта Уільяма Кола «The Struggle for Empire: A Story of the Year 2236» став одним із перших визначних творів первинної космічної опери. Він зображує міжзоряний конфлікт жителів Землі і жорстокої гуманоїдної раси, що мешкає на планеті системи Сіріуса. Ідея для роману виникає з жанру белетристики під назвою «future-war fiction», популярного у 1880-1910 роки. Велику увагу до даного літературного жанру можна пояснити злетом у наукових досягненнях, що допомогли розширити людське розуміння космічних просторів. Згодом даний жанр назвуть військовою белетристикою, втім більшість науковців сходяться на тому, що твір Р. Кола можна вважати власне первинною космічною оперою.

У той час як ці ранні історії включали лише міжпланетні і міжзоряні подорожі і пригоди, змалювання міжгалактичних історій та пригод у інших галактиках з'являються лише у творах 1924-1925 років. Саме у цей час завдяки телескопу Хаббл людство зробило відкриття, що Всесвіт простирається за межі нашої галактики і не є статичним або обмеженим, тобто таким, яким люди вважали його до тих пір. Першими оповіданнями, які виводять топос дії за межі нашої рідної галактики, є твори Едмонда Хамільтона, що увійшли до збірника «Weird Tales», опублікованого у 1926 році.

Незважаючи на те, що космічна опера зароджується вже у 1850-ті роки, у літературних збірках вона почала з'являтися лише у 1920-ті. Необхідно також зазначити, що більш ранні історії про космічні пригоди обов'язково включали опис вторгнення на Землю інопланетян або ж фокусували увагу на винаході потужного корабля, який дозволяв здійснювати космічні мандри. На відміну від ранніх творів космоопери, «чиста» космічна опера, яка з'явилася пізніше, презентувала космічний політ як цілком очевидний. Автори таких творів частіше за все переносили час дії у майбутнє, що визначало віру у гіпотетичну реальність цих оповідей. Твір Джозефа Шлоссела «The Star Stealers», який входить до вищезгаданої збірки науково-фантастичних оповідей «Weird Tales», та праці Едмонда Хамільтона «Across Space» та «Crashing Suns», що з'явилися у збірнику навесні 1928 року, презентують найяскравіші зразки такого типу літератури. Отже, варто наголосити, що приблизно у 1931 році космоопера перетворюється на один із центральних жанрів наукової фантастики.

Істинним «батьком» даного жанру прийнято вважати американського письменника науково-фантастичних творів Едварда Елмена Сміта, більш відомого під псевдонімом Док Сміт. Його роботу, написану у співаторстві та співпраці з Лі Хокінсом Гарбі та опубліковану під назвою «The Skylark of Space», часто називають першою «справжньою» космічною оперою. Згаданий твір являє собою традиційну оповідь про вченого, який створює новий космічний двигун. Пристрій дозволяє подорожувати між світами на неймовірно високій швидкості. Через високу популярність роману у 1930-ті з'являється велика кількість

письменників, що також звертаються до теми космічних пригод. Втім, їм так і не вдалось написати жодну гідну космооперу. У результаті світ літератури стає переповненим неякісними зразками цього жанру, що веде до певної стагнації у розвитку цього різновиду літератури.

Згодом, поява визначних творів даного жанру привела до переоцінки терміна і відновлення традиції космічної опери. Протягом 1950-х років такі письменники як Пол Андерсон і Гордон Р. Діксон стимулювали розвиток космоопери як літературного жанру. У 1970-х роках естафету підхопили Джон Харрісон і К. Дж. Черрі. Саме у цей час ставлення до терміну змінилось кардинальним чином, отже, «космічна опера» більше не несла для читачів та критиків негативного забарвлення, а перетворилася на окремий важливий вид науково-фантастичного пригодницького роману. Варто відзначити, що у 1970-ті роки англійські письменники почали модернізувати космооперу, надаючи їй тих специфічних рис, які добре відомі сучасному реципієнту. Серед найбільш визначних подій в цьому контексті називають публікацію у 1975 році роману Джона Харрісона «The Centauri Device».

Важливо охарактеризувати нові риси, які стають притаманні космоопері у сучасний період. Ця, так звана, оновлена космічна опера, хоча і використовує у якості топосу все той же космічний простір, втім змальовує більш нові винаходи, фіксуючи бурхливий прогрес людства у сфері науки та технологій. Відрізняються також і події, на яких робиться акцент у сучасних космооперах. Якщо у попередніх творах цього жанру основна увага приділялася саме динамічним пригодам на теренах безмежного космосу, то, як стверджує більшість критиків, тепер космоопера зосереджується на розвитку характеру персонажів, дотриманні високих літературних стандартів, правдоподібності наративу та морально-етичному дослідженні актуальних соціальних питань [Хорошков 2003]. У свою чергу, характерною відмінністю сучасної космоопери є саме варіанти космічних переміщень та засоби їх реалізації. Для того, аби скласти адекватне уявлення про цей жанр, варто розглянути його на тлі інших жанрів та різновидів науково-фантастичної літератури, які супроводжували його на різних стадіях еволюції.

Вельми дискусійним питанням при характеристиці космічної опери є визначення її приналежності до одного з двох глобальних типів науково-фантастичної літератури. Нагадаємо, що традиційно розрізняють «тверду» (засновану на факті наукової точності) та «м'яку» (що може нехтувати науковими фактами та включати у себе неможливі з точки зору логіки події) наукову фантастику. Що ж до космоопери, то даний жанр неможливо однозначно віднести до «м'якої» або до «твердої» фантастики, адже твори космічної опери тією чи іншою мірою репрезентують характеристики першого та другого типу. Проте, космоопера частіше за все відноситься саме до «м'якої» наукової фантастики та протиставляється «твердій», бо фокусує свою увагу на проблемах гуманітарного характеру, тобто на впливі науково-технічного прогресу на розвиток суспільства, на психологічних і соціальних проблемах, людських взаєминах, почуттях і переживаннях персонажів. До «м'якого» типу космічної опери можна віднести серію творів Джеймса Корі «The Expanse», написаних у 2011 р. і які представляють спроби людства, що не має відповідного технічного оснащення, встановити контакт із давнішньою цивілізацією. Саме акцент на психологічних мотивах даного контакту і відносить цей твір до «м'якої» наукової фантастики.

У той самий час окремі твори у жанрі космічної опери можна віднести і до «твердої» фантастики, бо у таких текстах увага прикута до результатів технологічного прогресу та винаходів. Зокрема, тут усі факти сюжету підкорюються законам фізики, космології, математики та біології. Прикладом даного типу космоопери може бути твір Скотта Вестерфельда «The Risen Empire» 2003 року, дія якого відбувався у далекому майбутньому, коли люди вже здатні побудувати космічні кораблі для подорожі на великі відстані за допомогою кріогенного заморожування. Хоча неможливість здійснення кріогенного заморожування на сучасному етапі розвитку науки ставить під сумнів віднесення цього твору до розряду «твердої» наукової фантастики, втім, біологічне пояснення феномену

заморожування (тільки люди з певним генетичним матеріалом можуть піддатися заморожуванню без подальшої загрози життю) робить таку атрибуцію цілком прийнятною.

Не менш цікавими є космічні опери, які можна одночасно віднести і до «м'якої», і до «твердої» наукової фантастики. Подібні твори хоча і концентруються на проблемах філософського характеру, проте усі описи технологій будуються в них на науковій точності. Одним з прикладів таких текстів є трилогія «Duna», написана американськими письменниками Брайаном Хетбертом та Кевіном Андерсоном. Тут деталізована розповідь про завоювання нерозвинутої цивілізації більш технічно оснащеним ворогом є лише тлом для розкриття такої теми як батьковбивство та докори сумління.

Необхідно зазначити, що літературознавці та критики частіше за все асоціюють космічну оперу з планетарним романом, звертаючи увагу на подібність топосу (космічний простір або екзотичний далекий світ). Тут варто наголосити, що у той час, як космоопера акцентує свою увагу на космічній мандрівці, як на одному з важливих елементів розповіді [Prucher 2007, p.146], планетарний роман більшою мірою звертається до описів інших світів, цивілізацій, побуту істот у далеких місцях. З цієї точки зору, цикл оповідань Едгара Райса Барроуза під загальною назвою «Barsoom», що розповідає про життя різних цивілізацій на планеті Марс, є саме планетарним романом. Цікавим є те, що оповідання з цієї збірки є тлом для вираження політичної та філософської позиції автора, адже в них описується тема контакту далеких одна від одної цивілізацій, труднощів взаєморозуміння і часом катастрофічних результатів такого контакту. У планетарній фантастиці більше уваги приділяється соціальним, економічним і антропологічним аспектам, ніж це зазвичай робиться в інших видах наукової фантастики.

Ще один жанр, який часто асоціюють із космооперою, є військова наукова фантастика. Хоча у творах космічної опери можуть бути використані мотиви війни, військові сюжети, втім, основні персонажі тут є не військовослужбовці, а звичайні цивільні особи, що потрапили у ситуацію війни і тому повинні діяти як солдати. У свою чергу дія військової наукової фантастики не завжди відбувається у космічному просторі. Варто зазначити, що у окремих випадках дослідники використовують термін «військова космічна опера» для характеристики жанрового підвиду космоопери, у якому війна та військові дії є тлом для розгортання основної сюжетної лінії. Зокрема, саме такий термін був використаний Сільвією Кельсо у критичній статті до циклу творів «Vorkosigan Saga» американського автора Лоїса Макмастера Буджолда [Kelso 1998].

Отже, **підсумовуючи**, можна зазначити, що космічна опера – один із жанрів пригодницької наукової фантастики, який визначається за такими формальними ознаками: дія у творі відбувається у космічному просторі або на інших планетах, розташованих у Сонячній системі або за її межами. Космоопера, як правило, включає в себе конфлікт між опонентами, які застосовують могутні, вигадані чи реальні технології. У якості персонажів таких творів частіше за все виступають непересічні героїчні особистості, готові на сміливі вчинки заради захисту свого народу. Центральними у творах можуть бути як гострі соціальні питання, що хвилюють людство, так і філософські та моральні ідеї протагоніста, що частіше за все протиставляються віруванням інших людей. Гібридний характер цих творів – реалізація рис і «м'якої», і «твердої» фантастики – не лише робить їх цікавими для різних реципієнтів, але й дозволяє реалізувати багатий творчий потенціал авторів.

Особливості жанру космоопери увиразнюються на тлі інших жанрів наукової фантастики. Зокрема, його характерною відмінністю від планетарного роману є фіксація уваги на космічних подорожах та гострих соціальних проблемах. Водночас, використання військових дій лише як своєрідного фону для розвитку основної сюжетної лінії та вирішення морально-етичних дилем, відрізняє космооперу від військової наукової фантастики.

Необхідно також відзначити, що дана тема закладає широкі **перспективи подальшого дослідження** жанру космоопери в контексті наукової фантастики, що сприятиме уточненню сучасного бачення жанрової парадигми науково-фантастичної літератури.

Література

- Хорошков Я. Б. Космическая опера : Верхом на ракете [Электронный ресурс] / Ярослав Борисович Хорошков // Мир фантастики. – 2003. – Режим доступа до ресурсу : <http://old.mirf.ru/Articles/art309.htm>.
- Bleiler E. Science-Fiction : The Early Years / Everett F. Bleiler. – Kent : The Kent State University Press, 1991. – 1024 p.
- Dozois G. The New Space Opera / G. Dozois, J. Strahan. – New York : Harper Voyager, 2007. – 528 p.
- Hartwell D. The Space Opera Renaissance / D. Hartwell, K. Cramer. – New York : Tor Books, 2006. – 944 p.
- Hartwell D. Year's Best SF 13 / D. Hartwell, K. Cramer. – New York: Harper Voyager, 2008. – 512 p.
- Kelso S. Loud Achievements: Lois McMaster Bujold's Science Fiction [Электронный ресурс] / Sylvia Kelso // New York Review of Science Fiction. – 1998. – Режим доступа до ресурсу : <http://www.dendarii.com/reviews/kelso.html>.
- Prucher J. Brave New Words : The Oxford Dictionary of Science Fiction / Jeff Prucher. – Oxford : The Oxford University Press, 2007. – 341 p.
- Westfahl G. Space and Beyond / Gary Westfahl. – Westport : Greenwood Publishing Group, 2000. – 224 p.

(Матеріал надійшов до редакції 15.10.17)

УДК: 811.111:26-23:81'42

ГОЛОВКО О. М.

(Запорізький національний університет)

АНГЛОМОВНИЙ БІБЛІЙНИЙ ДИСКУРС: ІСТОРИЧНА ПЕРСПЕКТИВА

Статтю присвячено еволюції англомовного біблійного дискурсу від зародження в VII ст. до набуття ним глобалізованого характеру в XXI ст. У науковій роботі розглядаються основні події, які вплинули на еволюцію біблійного дискурсу та його поширення світом, серед яких запровадження християнства на Британських островах, Норманське завоювання, Реформація, також надаються огляди перекладів, які сприяли поширенню та еволюції англомовного біблійного дискурсу. У результаті було розроблено та представлено періодизацію англомовного біблійного дискурсу.

Ключові слова: Біблія, переклад, англомовний біблійний дискурс, еволюція.

Головко А. Н. Англоязычный библейский дискурс: историческая перспектива. Статья посвящена эволюции англоязычного библейского дискурса от зарождения в VII в. до получения им глобализованного характера в XXI в. В этой научной работе рассматриваются основные события, которые повлияли на эволюцию библейского дискурса и его распространение в мире, среди которых принятие христианства на Британских островах, Норманское завоевание, Реформация, также представлен обзор переводов, которые способствовали распространению и эволюции англоязычного библейского дискурса. В результате была разработана и представлена периодизация англоязычного библейского дискурса.

Ключевые слова: Библия, перевод, англоязычный библейский дискурс, эволюция.

Golovko O. English Biblical Discourse: Historical Perspective. The article is devoted to the evolution of the English Biblical discourse from its genesis in the 7th century to it going global in the 21st century. This paper focuses on the landmark events and linguistic environments that influenced the formation of the English Biblical discourse starting with the baptism of the Isles, first glosses, the role of Alfred the Great in the promotion of religious texts in English, then it concentrates on the Norman Conquest – the event that pushed English and English Biblical Discourse underground, finally paying attention to the resurrection of English and English Biblical Discourse, first translations of the Bible into English, their authors (John Wycliffe and William Tyndale) and stylistic peculiarities, Reformation, broken ties with Rome and Catholicism, and switch to Protestantism. This is Protestantism in particular that stimulated the formation of the national church as an institution, the inclination towards English in religious rites and commissioning of English versions of the Bible authorized by kings or authorities.

The first Authorized Version (King James Version) was published in 1611, followed by multiple versions both in the USA and the UK. In 2011 New International Version was released, signifying the birth of the English Globalized Biblical Discourse that rises above the national varieties. Consequently, the events presented in the article allowed developing the periodization of the English Biblical discourse consisting of six main periods of its evolution: formation, stagnation, restoration, establishment, spread and formation of national varieties, globalization.

Key words: the Bible, translation, English Biblical discourse, evolution.

Сучасний англомовний дискурс складно уявити без біблеїзмів – мовних одиниць та сталих словосполучень, які потрапили до англійської мови зі сторінок Книги Книг. Найзвичніші слова, як виявляється, вперше були зафіксовані саме на сторінках Біблії і значним чином змінили розвиток англійської мови. До таких мовних знаків можна віднести використовувані в усьому англомовному світі одиниці, у яких, незважаючи на плин часу, відчувається незначний «біблійний ореол»: *eye for eye, tooth for tooth, forbidden fruit, good Samaritan, let there be light, the love of money is the root of all evil, pride comes before a fall, there is nothing new under the sun*, так і ті, що здаються абсолютно світськими: *a broken heart, Can a leopard change its spots?, nothing but skin and bones, go the extra mile, put words in one's mouth, root of the matter, scapegoat, see eye to eye, twinkling of an eye, wash one's hands of the*